

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації на тему: «Формування економічної безпеки учасників
будівництва в умовах економічної циклічності» здобувача ступеня доктора
філософії ПАЛАГІЦЬКОГО Віктора Івановича
з галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки
за спеціальністю 051 – Економіка

Дисертаційна робота ПАЛАГІЦЬКОГО Віктора Івановича на тему «Формування економічної безпеки учасників будівництва в умовах економічної циклічності» була представлена на розширеному засіданні кафедри економіки будівництва Київського національного університету будівництва і архітектури 15 червня 2026 року.

1. Актуальність теми дослідження визначається зростанням економічної нестабільності в Україні, зумовленої як глобальними кризами, так і внутрішніми викликами, зокрема війною та потребою масштабного відновлення інфраструктури. У цих умовах будівельна галузь набуває стратегічного значення, водночас залишаючись надзвичайно чутливою до економічної циклічності.

Висока залежність будівництва від фаз економічного циклу, коливань цін на ресурси, доступності фінансування та кадрового забезпечення суттєво підвищує ризики діяльності його учасників. Попри наявність досліджень, недостатньо розробленими залишаються комплексні підходи до забезпечення економічної безпеки всіх учасників будівельного процесу.

У зв'язку з цим набуває особливої важливості розробка ефективних механізмів оцінювання, управління ризиками та адаптації до циклічних змін, а також удосконалення державної політики у цій сфері, що сприятиме підвищенню стійкості галузі та її ролі у відновленні національної економіки.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Результати дисертаційного дослідження Палагіцького В.І. узгоджуються із сучасними стратегічними пріоритетами розвитку економіки України та будівельної галузі, спрямованими на забезпечення стійкого функціонування підприємств, підвищення рівня їх економічної безпеки та адаптивності в умовах циклічної нестабільності. Запропоновані в роботі теоретико-методичні підходи відповідають ключовим напрямам державної економічної політики, зокрема у частині відновлення інфраструктури, впровадження інноваційних і цифрових технологій, удосконалення механізмів управління будівництвом та підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу підприємств.

Зв'язок дисертаційної роботи з науковими програмами та тематикою науково-дослідних робіт підтверджується її відповідністю планам НДР Київського національного університету будівництва і архітектури. Зокрема,

результати дослідження отримані в межах наукових тем: «Удосконалення стратегій трансформації девелопера в будівництві на ґрунті сталого розвитку та сучасних концепцій корпоративної соціальної відповідальності в умовах економічної циклічності» (№ держреєстрації 0123U103886), «Механізми цифрової трансформації будівництва на макро-, мезо- та мікроекономічних рівнях» (№ держреєстрації 0119U103843), а також «Формування конкурентних стратегій та прогнозування показників розвитку стейкхолдерів будівництва, інвестиційно-будівельних проєктів та організаційно-технологічних параметрів будов в умовах економічної динаміки» (№ держреєстрації 0121U110365). У межах зазначених науково-дослідних робіт автором розроблено та обґрунтовано підходи до забезпечення економічної безпеки та стратегічної стійкості будівельних підприємств, а також інструментарій антициклічного управління.

Окремі положення дисертаційного дослідження впроваджено в освітній процес Київського національного університету будівництва і архітектури, що сприяє підвищенню якості підготовки фахівців економічного та будівельного профілю, формуванню сучасних професійних компетентностей і практичних навичок управління підприємствами в умовах економічної динаміки.

2. Наукова новизна одержаних результатів полягає у наступному:

– удосконалено

– концептуальні засади антикризового управління підприємствами в умовах економічної циклічності на основі системного впровадження парадигми резильєнтності, яку, на відміну від традиційних підходів, інтерпретовано як інтегральну управлінську здатність підприємства до передбачення, адаптації, витримування кризових збурень, відновлення та трансформаційного розвитку, що реалізується через фазово-орієнтовану диференціацію управлінських інструментів за стадіями кризового циклу та забезпечує інтеграцію антикризових заходів у систему стратегічного управління, підвищуючи стійкість і економічну безпеку підприємств у довгостроковій перспективі;

– методичний підхід до оцінювання впливу макроекономічної циклічності на економічну безпеку будівельних підприємств, який, на відміну від наявних підходів, ґрунтується на системній інтеграції випереджаючих індикаторів циклу Кітчина (показників ліквідності, параметрів операційного циклу, інвестиційної активності, галузевого попиту та ділових очікувань) у єдину інформаційно-аналітичну основу антициклічного управління, що забезпечує своєчасну ідентифікацію змін фаз економічного циклу, формування динамічних ризик-профілів та обґрунтоване коригування фінансових, інвестиційних і операційних рішень з метою підвищення стійкості та рівня економічної безпеки підприємства в умовах циклічних коливань;

– теоретичний підхід до забезпечення економічної безпеки будівельних підприємств у взаємозв'язку зі стратегічною стійкістю в умовах циклічних коливань економіки, який, на відміну від існуючих, ґрунтується на їх інтегрованому розгляді як взаємодоповнюючих характеристик розвитку

підприємства, де економічна безпека визначається базовою умовою формування стратегічної стійкості, а стратегічна стійкість – результатом реалізації системи антикризового управління, ризик-менеджменту та адаптивного використання ресурсного потенціалу; такий підхід передбачає узгодження фінансових, інвестиційних і операційних параметрів діяльності з інструментами цифровізації, інноваційного розвитку (зокрема ВІМ-технологій та аналітичних систем прогнозування ризиків), диверсифікації джерел фінансування і формування гнучких бізнес-моделей, що забезпечує підвищення адаптивності, стійкості до зовнішніх шоків і здатності підприємств до довгострокового розвитку в умовах економічної нестабільності;

- **дістало подальшого розвитку**

- інструментарій регулювання економічної безпеки учасників будівництва, який, на відміну від існуючих підходів, базується на ієрархічно узгодженій системі антициклічних заходів на рівнях будівельного підприємства та інвестиційно-будівельного проєкту, що забезпечує інтеграцію фінансових, інвестиційних, ризикових і організаційних механізмів у єдину систему антициклічного управління та дозволяє адаптувати параметри економічної безпеки до вимог фінансово-економічної стійкості, адаптивності й здатності до відновлення на різних фазах економічного циклу;

- теоретико-методичне обґрунтування впливу економічної циклічності на формування економічної безпеки будівельних підприємств, яке, на відміну від існуючих підходів, базується на системному врахуванні взаємодії екзогенних (макро- та мезорівня) і ендогенних (внутрішніх ресурсно-управлінських) факторів у розрізі фаз циклу Кітчина, що дало змогу розробити матричну модель їхнього фазово-диференційованого впливу, обґрунтувати визначальну роль ендогенних детермінант як керованої основи економічної безпеки та довести необхідність переходу до адаптивного антициклічного управління, спрямованого на динамічну реконфігурацію пріоритетів розвитку підприємства відповідно до змін економічної кон'юнктури;

- науково-методичні підходи до забезпечення економічної безпеки та формування конкурентних переваг будівельних підприємств, які, на відміну від існуючих, ґрунтуються на інтеграції стратегічного управління конкурентоспроможністю з механізмами забезпечення економічної безпеки через поєднання інструментів інноваційного розвитку, бенчмаркінгу, адаптивного ціноутворення та ризик-менеджменту в умовах підвищеної невизначеності; це дозволяє розглядати конкурентні переваги не лише як результат ринкової діяльності, а як системний чинник зміцнення економічної безпеки підприємства, забезпечує узгодження внутрішнього ресурсного потенціалу з вимогами зовнішнього конкурентного середовища та підвищує здатність будівельних підприємств до стабільного функціонування і довгострокового розвитку в умовах нестабільної економічної кон'юнктури.

4. Теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Теоретичне значення дисертації Палагіцького В.І. полягає у подальшому розвитку та поглибленні наукових засад забезпечення економічної безпеки будівельних підприємств в умовах економічної циклічності. У дослідженні удосконалено підходи до трактування економічної безпеки як інтегральної, динамічної та багатфакторної характеристики діяльності підприємства, що формується у взаємозв'язку зі стратегічною стійкістю, адаптивністю та резильєнтністю з урахуванням галузевої специфіки будівництва, зокрема проектного характеру діяльності, високої капіталомісткості, тривалості інвестиційно-виробничих циклів та підвищеної залежності від макроекономічної кон'юнктури.

Розвинено теоретичні положення щодо системного формування економічної безпеки на основі взаємодії фінансово-економічних, інвестиційних, організаційно-управлінських, кадрових та інноваційно-адаптивних факторів, що дозволяє розглядати її як динамічну категорію, чутливу до змін фаз економічного циклу. Важливим теоретичним результатом є обґрунтування інтеграції економічної безпеки зі стратегічною стійкістю в межах єдиного управлінського контуру, а також розвиток підходів до її забезпечення на основі антициклічного управління, що передбачає фазово-орієнтовану диференціацію управлінських рішень та інструментів. Додатково удосконалено теоретико-методичні підходи до оцінювання економічної безпеки підприємств на основі врахування впливу екзогенних і ендогенних факторів та інтеграції випереджаючих індикаторів економічної циклічності.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості їх використання в діяльності будівельних підприємств з метою підвищення ефективності управління та зміцнення економічної безпеки і стратегічної стійкості в умовах нестабільного економічного середовища. Запропоновані підходи до формування системи антициклічного управління та оцінювання економічної безпеки можуть застосовуватися як універсальний інструментарій діагностики рівня захищеності підприємства, виявлення вразливих зон і резервів розвитку, а також для обґрунтування стратегічних і тактичних управлінських рішень в умовах циклічних коливань економіки.

Розроблений організаційно-економічний механізм забезпечення економічної безпеки сприяє підвищенню ефективності управління підприємствами через інтеграцію фінансових, інвестиційних, ризикових та інноваційних інструментів, оптимізацію використання ресурсного потенціалу та підвищення адаптивності до зовнішніх змін. Практичне впровадження результатів дослідження дозволяє підприємствам своєчасно реагувати на зміну фаз економічного циклу, мінімізувати негативний вплив ризиків, забезпечити стабільність реалізації інвестиційно-будівельних проектів та сформувати передумови для довгострокового розвитку.

Практична значущість дисертаційної роботи Палагіцького В.І. підтверджується впровадженням її результатів у діяльність будівельних

підприємств. Зокрема, розроблені методичні підходи до оцінювання економічної безпеки та впровадження антициклічних механізмів управління використано у господарській діяльності ТОВ «Регіон-Агробуд» (довідка від 17.04.2026 р. № 17/04), де вони застосовуються для діагностики фінансово-економічного стану підприємства, підвищення рівня адаптивності та обґрунтування управлінських рішень в умовах нестабільності.

Крім того, результати дослідження впроваджено у діяльність ТОВ «ДВ-Констракшн» (довідка від 02.04.2026 р. № 02/04), що дозволило вдосконалити підходи до управління ризиками, підвищити ефективність використання ресурсів та зміцнити економічну безпеку підприємства в середньо- та довгостроковій перспективі. Запропонований інструментарій також сприяв покращенню процесів прийняття управлінських рішень та підвищенню стійкості підприємств до зовнішніх економічних викликів.

Отже, практична цінність дисертації підтверджується її впровадженням у діяльність суб'єктів господарювання та можливістю подальшого використання в управлінській практиці, наукових дослідженнях і освітньому процесі, що свідчить про її прикладну спрямованість і значущість для розвитку будівельної галузі України в умовах економічної циклічності.

5. Використання результатів роботи

Результати дисертаційного дослідження Палагіцького В.І. знайшли практичне застосування в освітньому процесі Київського національного університету будівництва і архітектури, а також впроваджені у діяльність підприємств будівельної галузі. Зокрема, розроблені автором науково-методичні підходи апробовано та використовуються у господарській практиці ТОВ «ДВ-Констракшн» (довідка від 09.04.2026 р. № 09/04) та ТОВ «Регіон-Агробуд» (довідка від 10.04.2026 р. № 10/04).

6. Особиста участь автора

Дисертаційна робота Палагіцького В.І. є самостійним завершеним науковим дослідженням, у якому викладено авторські теоретичні положення, наукові підходи та практичні розробки, що дозволили розв'язати поставлені в роботі завдання.

Основні положення та результати дисертаційного дослідження отримані автором особисто, що підтверджується науковими публікаціями здобувача за темою дисертації. У роботах, які виконано у співавторстві, зазначено особистий внесок здобувача.

Дисертаційну роботу виконано на кафедрі економіки будівництва Київського національного університету будівництва і архітектури, науковий керівник доктор економічних наук, професор Беленкова Ольга Юріївна.

За результатами перевірки тексту дисертації на академічну доброчесність встановлено, що робота є результатом самостійних досліджень автора та не містить ознак плагіату чи неправомірних запозичень. Максимальний відсоток

збігів, виявлений у системі перевірки StrikePlagiarism – дванадцять цілих три сота (12,03 %). Виявлені текстові збіги мають коректні посилання на відповідні джерела та не порушують принципів академічної доброчесності.

Дисертація відзначається внутрішньою логікою, цілісністю викладення матеріалу та відповідає встановленим вимогам до оформлення науково-кваліфікаційних робіт.

Дисертаційна робота відповідає паспорту спеціальності 051 «Економіка», характеризується належним рівнем наукової новизни, теоретичної обґрунтованості та практичної спрямованості результатів, що підтверджує її актуальність і значущість для розвитку науки і практики в сфері забезпечення економічної безпеки будівельних підприємств.

7. Перелік публікацій за темою дисертації із зазначенням особистого внеску здобувача

За результатами досліджень опубліковано 13 наукових праць, у тому числі: 6 статей у наукових фахових виданнях України категорії «Б»; 7 тези наукових доповідей в збірниках матеріалів міжнародних конференцій.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

У наукових фахових виданнях:

1. Палагіцький В., Казьмін О., Кошовий Б., Шокотько О., Сисько О. Економічна безпека та стратегічна стійкість будівельних підприємств в умовах циклічних коливань. *Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин*, 2023, 52(3), 170–178. [https://doi.org/10.32347/2707-501x.2023.52\(3\).170-178](https://doi.org/10.32347/2707-501x.2023.52(3).170-178) (Особистий внесок: обґрунтовано інтеграційний підхід до поєднання економічної безпеки та стратегічної стійкості будівельних підприємств, пропозиції щодо впровадження адаптивних та інноваційно-цифрових інструментів управління підприємствами в умовах економічної циклічності).

2. Гойко А., Цифра Т., Беседа М., Палагіцький В., Тимофєєв Д. Стратегічні напрями зміцнення економічної безпеки та розвитку конкурентних переваг будівельних підприємств. *Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин*, 2024, 53(3), 349–359. [https://doi.org/10.32347/2707-501x.2024.53\(3\).349-359](https://doi.org/10.32347/2707-501x.2024.53(3).349-359) (Особистий внесок: обґрунтування підходів до інтеграції процесів забезпечення економічної безпеки та формування конкурентних переваг БП, пропозиції оцінювання конкурентоспроможності підприємств із застосуванням формалізованого аналітичного інструментарію).

3. Палагіцький В., Скрипник А., Скрипник О. Вплив економічної циклічності на формування економічної безпеки будівельних підприємств. *Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин*, 2025, 55(3), 168–184.

[https://doi.org/10.32347/2707-501x.2025.55\(3\).168-184](https://doi.org/10.32347/2707-501x.2025.55(3).168-184) (Особистий внесок: узагальнено існуючу теоретико-методичну базу формування економічної безпеки будівельних підприємств, обґрунтовано впливу економічної циклічності на систему її забезпечення, розроблення матричного підходу до оцінки взаємодії екзогенних та ендогенних факторів у розрізі фаз економічного циклу, а також доведенні визначальної ролі ендогенних детермінант як об'єкта антициклічного управління)

4. Беленкова О.Ю., Палагіцький В.І. Концепція «резильєнтності» як теоретична основа антикризового управління підприємствами в умовах циклічності. *Нові технології в будівництві*, 2025, 46, 71-78. <https://doi.org/10.32782/2664-0406.2025.46.9> (Особистий внесок: запропоновано здійснювати антикризове управління будівельними підприємствами на основі резильєнтності їх розвитку, розроблено фазово-орієнтовану систему інструментів формування резильєнтності підприємства)

5. Палагіцький В. Науково-методологічні основи антициклічного управління як інструменту забезпечення економічної безпеки будівельних підприємств. *Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин*, 2025, 56(3), 146–161. [https://doi.org/10.32347/2707-501x.2025.56\(3\).146-161](https://doi.org/10.32347/2707-501x.2025.56(3).146-161)

6. Беленкова О., Палагіцький В. Інструментарій стабілізації фінансово-економічного стану учасників будівництва в умовах циклічних коливань. *Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин*, 2026, 57(2), 340-350. [https://doi.org/10.32347/2707-501x.2026.57\(2\).340-350](https://doi.org/10.32347/2707-501x.2026.57(2).340-350) (Особистий внесок: відібрано, систематизовано, проаналізовано і обґрунтовано сукупність інструментарію формування системи економічної безпеки підприємств на різних фазах економічного циклу)

Матеріали конференцій, де здійснено апробацію роботи:

1. Шокотько О.С., Казьмін О.Г., Палагіцький В.І. Антициклічні стратегії забезпечення конкурентно-спроможності та економічної безпеки підприємств будівельної галузі в умовах економічної циклічності. *Проблеми генезису економіки інтелектуально-інноваційного капіталу*: матеріали доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 5-6 листопада 2024 року) / за заг. ред. В. М. Лича, Л.О. Згалат-Лозинської. Київ: КНУБА, 2024. С. 334-336. (Особистий внесок: аналіз антициклічних стратегій підприємств)

2. Галунка О.Д., Палагіцький В.І., Шокотько О.С. Алгоритмізація комплексних трансформацій інноваційної діяльності учасників будівництва. *Міжнародний науково-технічний форум «Архітектура, Будівництво, Дизайн: Технологія, Енергетика, Менеджмент»*: матеріали VII Міжнар. наук.-техн. конф. “Нові технології в будівництві” (м. Київ, 19 листопада 2024 р.). С. 448-451. (Особистий внесок: виявлено необхідність трансформації системи управління підприємствами під дією зовнішніх чинників)

3. Казьмін О. Г., Палагіцький В. І. Проблеми і перспективи інноваційної діяльності підприємств будіндустрії. *Проблеми генезису економіки інтелектуально-інноваційного капіталу*: матеріали доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 7-8 листопада 2023 року) у 2-х ч. / за заг. ред. В. М. Лича. – Ч. 2. – Київ: КНУБА, 2023. С.193-195. *(Особистий внесок: проаналізовано тенденції розвитку будівельних підприємств)*

4. Казьмін О. Г., Палагіцький В. І., Остапенко І.О., Локтіонова Я.Ф., Чинники корпоративної соціальної відповідальності будівельних проєктів. Програма та тези доповідей. *Архітектура та Будівництво: Відновлення України. Наука, Технологія, Практика: Міжнародний науково-технічний форум* (15-16 листопада 2023 р., м. Київ). – Київ: Видавництво Ліра-К, 2023. С.439-440. *(Особистий внесок: основні напрямки адаптації будівельних підприємств до вимог проєктного управління)*

5. Палагіцький В.І. Стратегічні аспекти забезпечення економічної безпеки девелоперських компаній в умовах циклічності будівельного ринку. *V Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми генезису економіки інтелектуально-інноваційного капіталу»*, 4-5 листопада, 2025, Київ. С.476-479.

6. Палагіцький В.І. Циклічність економіки як чинник загострення загроз економічній безпеці будівельних компаній. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством*: Матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної конференції. Полтавський державний аграрний університет (26 березня 2026 р.). Полтава, 2026. С. 482-483

7. Палагіцький В.І., Гончар В.В. Теоретичні підходи до оцінювання економічної безпеки на мікро і макрорівнях. *Міжнародний науково-технічний форум «Архітектура, Будівництво, Дизайн: Виробництво, Інформатизація, Менеджмент»*: матеріали XII Міжнар. наук.-техн. конф. “Нові технології в будівництві” (м. Київ, 24-25 листопада 2025 р.). С. 498-499. *(Особистий внесок: проаналізовано теоретичні підходи до оцінювання економічної безпеки підприємства)*.

ВВАЖАТИ, що дисертаційна робота ПАЛАГІЦЬКОГО Віктора Івановича «Формування економічної безпеки учасників будівництва в умовах економічної циклічності», яка подана на здобуття ступеня доктора філософії, за своїм науковим рівнем та практичною цінністю, змістом та оформленням повністю відповідає вимогам пп. 5, 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затверджену постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 та відповідає напрямку наукового дослідження освітньо-наукової програми КНУБА зі спеціальності 051 – Економіка.

РЕКОМЕНДУВАТИ:

1. Дисертаційну роботу «Формування економічної безпеки учасників будівництва в умовах економічної циклічності», подану ПАЛАГІЦЬКИМ В.І. на здобуття ступеня «доктора філософії» (PhD) за спеціальністю 051 – Економіка, – до захисту.

2. Головою спеціалізованої вченої ради призначити:

–доктора технічних наук, професора СОРОКІНУ Лесю Вікторівну, професора кафедри економіки будівництва Київського національного університету будівництва і архітектури.

Рецензентами призначити:

–кандидата економічних наук, доцента ЛИСИЦЮ Надію Василівну, доцента кафедри економіки будівництва Київського національного університету будівництва і архітектури;

–кандидата економічних наук, доцента ТИТОК Вікторію Вікторівну, доцента кафедри економіки будівництва Київського національного університету будівництва і архітектури.

Опонентами призначити:

–доктора економічних наук, професора ФЕДУНА Ігоря Леонідовича, професора кафедри фінансово-економічної безпеки Національної академії Служби безпеки України;

–кандидата економічних наук, доцента ЗАГОРЕЦЬКУ Олену Ярославівну, доцента кафедри економіки підприємства та інвестицій Національного університету «Львівська політехніка».

Рішення прийнято одноголосно (за – 23, проти – немає, утримались – немає).

Головуючий на розширеному засіданні
д-р техн. наук, професор

Вадим ПОКОЛЕНКО

Секретар розширеного засідання кафедри
канд. екон. наук, доцент

–Вікторія ТИТОК

«Підписи Поколенка В.О. та ТИТОК В.В. засвідчую»

Вчений секретар КНУБА

Микола КЛИМЕНКО